

โครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลกำหนดวิสัยทัศน์ ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในการจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อพัฒนาทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ในช่วงระยะเวลา ๒๐ ปี ที่ผ่านมาได้มีการนำพลาสติกและโพลีมาใช้มากขึ้นในรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ มากขึ้น จากสถิติ พบว่า ประเทศไทยมีการบริโภคถุงพลาสติกหูหิ้ว จำนวน ๔๕,๐๐๐ ล้านใบต่อปี โพลีบรรจุอาหาร จำนวน ๖,๗๕๘ ล้านใบต่อปี แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว จำนวน ๙,๗๕๐ ล้านใบ ซึ่งพลาสติกและโพลีเหล่านี้เป็นวัสดุที่ย่อยสลายยากเมื่อไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้องภายหลังการบริโภคซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล และมีแนวโน้มในการเกิดการรั่วไหลของสารปรุงแต่งหรือสารประกอบที่ใช้ในการผลิตพลาสติกและโพลีที่ใช้บรรจุอาหารซึ่งอาจเป็นพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะพลาสติก กระทรวงฯ จึงจัดทำโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ เป็นหนึ่งใน ๕ กิจกรรม ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ ในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพและง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ประกอบกับคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในคราวการประชุม ครั้งที่ ๔ /๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ได้มีมติเห็นชอบโครงการลดขยะพลาสติกและกล่องโพลีในสถานที่ราชการเป็นหนึ่งในโครงการ Quick Win ที่ต้องขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้ผนวกโครงการ Quick Win รวมเป็นการดำเนินงานภายใต้มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานภาครัฐ ดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และกำหนดเป็นตัววัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นต้นไป

กรมควบคุมมลพิษ จึงได้ดำเนินโครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยภายในองค์กรให้แก่หน่วยราชการ รวมถึงภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยเป็นการดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องและสอดคล้องนโยบายรัฐบาล ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” กิจกรรม : มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยในอาคารกรมควบคุมมลพิษ มีประสิทธิภาพ ง่ายต่อการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ และลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งไปกำจัด

๒.๒ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยให้กับเจ้าหน้าที่ในกรมควบคุมมลพิษ เกิดภาพลักษณ์ที่ดี และสามารถเป็นต้นแบบในการดำเนินการของหน่วยงานอื่น ๆ ได้

๓. เป้าหมาย

๓.๑ คัดแยกขยะมูลฝอยในอาคารกรมควบคุมมลพิษ แยกตามประเภทของขยะมูลฝอยเป็น ๗ ประเภท ได้แก่ ขวดพลาสติกใส พลาสติกอื่น ๆ อะลูมิเนียม กล่องเครื่องดื่มยูเอชที ขยะรีไซเคิลอื่น ๆ ขยะทั่วไป และขยะอันตราย

๓.๒ ปริมาณขยะมูลฝอยในอาคารกรมควบคุมมลพิษที่นำไปกำจัดต้องน้อยกว่า ๐.๒ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน

๓.๓ จำนวนถุงพลาสติกหิ้วที่ทิ้งในถังขยะอาคารกรมควบคุมมลพิษ มีจำนวนน้อยกว่า ๐.๒ ใบต่อคนต่อวัน

๓.๔ จำนวนแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ทิ้งในถังขยะอาคารกรมควบคุมมลพิษ มีจำนวนน้อยกว่า ๐.๒ ใบต่อคนต่อวัน

๓.๕ จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่ทิ้งในถังขยะอาคารกรมควบคุมมลพิษ มีจำนวนน้อยกว่า ๐.๐๕ ใบต่อคนต่อวัน

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ เจ้าหน้าที่ในอาคารกรมควบคุมมลพิษ มีจิตสำนึกในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย และสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

๕.๒ อาคารกรมควบคุมมลพิษมีความสะอาดเรียบร้อย เหมาะแก่การเป็นหน่วยงานต้นแบบด้านสิ่งแวดล้อม

๖. แผนการดำเนินการ

การดำเนินการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. จัดทำแผนดำเนินการ	↔											
๒. ทบทวนข้อมูลและกิจกรรมจากข้อมูลที่เคยดำเนินการ	↔											
๓. กำหนดเป้าหมาย	↔											
๔. เลือ ก กิ จ กร ร ม ที่ จะ ดำเนินการ	↔			←---			←---			←---		

การดำเนินการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๕. ดำเนินการตามแผน												
๕.๑ อบรมพนักงานทำความสะอาด	↔						←---					
๕.๒ อบรมเจ้าหน้าที่ คพ.				↔						←---		
๕.๓ ประเมินความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการลดคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคาร คพ.					↔						↔	
๕.๔ กิจกรรม 3R, Happy 8		↔										
๕.๕ จัดทำอุปกรณ์	↔	↔										
๖. บันทึกผลการดำเนินการ	↔	↔										
๗. วิเคราะห์ข้อมูล	↔	↔										
๘. สรุปผล			☆				☆			☆		☆
๙. รายงานผู้บริหาร							☆					☆

หมายเหตุ ← -- → หมายถึง การเลือกกิจกรรมเพิ่มเติมในกรณีที่สรุปผลการดำเนินการรอบ ๓ เดือนแล้วไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ต้องปรับรูปแบบหรือเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย

๗. รายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการ

๗.๑ อบรมพนักงานทำความสะอาด

อบรมให้ความรู้เรื่องการลด คัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษและการเก็บข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย จำนวนถุงพลาสติกและกล่องโฟมที่มีการทิ้งภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ โดยมีแผนจัดอบรมปีละ ๒ ครั้ง (หรือตามความเหมาะสม) เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องและทราบถึงปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูล

๗.๒ อบรมเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ

อบรมให้ความรู้เรื่องการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในอาคารกรมควบคุมมลพิษ ทราบรายละเอียดของกิจกรรมและสามารถปฏิบัติตามได้ทันที

๗.๓ ประเมินความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการลดคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ

หลังจากที่เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้เรื่องการลด คัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ และได้ทดลองปฏิบัติไปแล้ว ก็ให้ประเมินความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการลดคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ เพื่อให้ทราบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจมากน้อยเพียงไร และมีทัศนคติอย่างไรในการทำโครงการนี้

๗.๔ กิจกรรม 3R และกิจกรรมสร้างสุขภาวะ (Happy 8)

โดยจะจัดกิจกรรม 3R เพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น กิจกรรม ท๐๒ (กิจกรรมรณรงค์การใช้ผ้าไทย กิจกรรมร้าน ๐ บาทเคลื่อนที่ และกิจกรรมตลาดนัดของมือสอง) กิจกรรมรณรงค์การลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม กิจกรรมส่งเสริมการลดขยะเศษอาหาร กิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ความรู้ 3R และกิจกรรมสร้างสุขภาวะในหัวข้อ Happy Money โดยให้เจ้าหน้าที่ในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำสินค้ามาจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้เสริมภายในงานดังกล่าวได้

๗.๕ จัดทำอุปกรณ์

เนื่องจากในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ยังคงเน้นการลดการใช้ถุงพลาสติกแบบหูหิ้ว การลดการใช้แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง และการงดการใช้โฟมบรรจุอาหาร จึงมีการจัดทำถุงผ้า แก้วน้ำส่วนตัว และกล่องข้าว สำหรับใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ และมีการตั้งจุดเพื่อยืมใช้ถุงผ้าเพื่อรณรงค์การลดการใช้ถุงพลาสติกแบบหูหิ้วด้วย

๘. งบประมาณดำเนินโครงการ

งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่ายอื่น แผนงานบูรณาการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย กิจกรรมที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการขยะและของเสียอันตราย ๒. ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย จำนวน ๓๕๙,๓๐๐ บาท (สามแสนห้าหมื่นเก้าพันสามร้อยบาทถ้วน)

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท)
๑. การอบรมพนักงานทำความสะอาด จำนวน ๒ ครั้ง	๑๙,๑๐๐
๑.๑ ค่าอาหารกลางวัน (๕๐ คน x ๑ มื้อ x ๑๒๐ บาท x ๒ ครั้ง)	๑๒,๐๐๐
๑.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (๕๐ คน x ๑ มื้อ x ๓๕ บาท x ๒ ครั้ง)	๓,๕๐๐
๑.๓ ค่าวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ” (๑ คน x ๓ ชั่วโมง x ๖๐๐ บาท x ๒ ครั้ง)	๓,๖๐๐
๒. การอบรมเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ จำนวน ๒ ครั้ง	๕๒,๒๐๐
๒.๑ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (๗๕ คน x ๒ มื้อ x ๓๕ บาท x ๒ ครั้ง)	๑๐,๕๐๐
๒.๒ ค่าอาหารกลางวัน (๗๕ คน x ๑ มื้อ x ๑๕๐ บาท x ๒ ครั้ง)	๒๒,๕๐๐
๒.๓ ค่าวิทยากรบรรยาย (๒ คน x ๒ ชั่วโมง x ๖๐๐ บาท x ๒ ครั้ง)	๔,๘๐๐
๒.๔ ค่าวิทยากร Workshop (๒ คน x ๓ ชั่วโมง x ๑,๒๐๐ บาท x ๒ ครั้ง)	๑๔,๔๐๐
๓. การจัดทำอุปกรณ์	๒๘๘,๐๐๐
๓.๑ ถุงผ้าเพื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดการใช้ถุงพลาสติกแบบหูหิ้ว (๖๐๐ ใบ x ๑๖๐ บาท)	๙๖,๐๐๐
๓.๒ แก้วน้ำส่วนตัวเพื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดการใช้แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (๖๐๐ ใบ x ๑๖๐ บาท)	๙๖,๐๐๐
๓.๓ กล่องข้าวเพื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์การงดการใช้โฟมบรรจุอาหาร (๖๐๐ ใบ x ๑๖๐ บาท)	๙๖,๐๐๐
รวม	๓๕๙,๓๐๐

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายประมาณการเบื้องต้น สามารถถัวเฉลี่ยจ่ายได้